

INSTRUCTIES EVALUATIE- EN RAPPORTERINGSKADER IDC-CONSORTIA

(goedgekeurd door de Onderzoeksraad 25 mei 2023)

1. CONTEXT

Binnen de context van haar beleid ter bevordering van maatschappelijke impact van onderzoek lanceerde de Universiteit Gent het IDC-initiatief. Dit leidde tot tien *Interdisciplinaire Onderzoeksconsortia gericht op het realiseren van maatschappelijke impact* (<https://www.ugent.be/nl/onderzoek/maatschappij/idc/>).

Volgende selectiecriteria werden gebruikt:

Organisatie	Interdisciplinariteit	Maatschappelijke impact
Organisatie en management van het consortium	Beoogde aanpak voor het versterken van interdisciplinaire samenwerking	Beoogde stappen voor de realisatie van maatschappelijke impact (impactplan)
20%	30%	50%

De geselecteerde consortia krijgen een erkenning van onbepaalde duur, onder voorbehoud van een positieve evaluatie om de vier jaar¹.

In de nota die de klijtlijnen voor het IDC-initiatief schetste (OZR 22/05/2017 en 26/11/2018) werd tevens uiteengezet op welke manier de evaluatie van het consortium zou worden ingevuld. Deze principes werden overgenomen in het [Reglement met betrekking tot de IDC-coördinatoren](#) artikel 4 (goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 29 november 2019 en gewijzigd op 12 maart 2021, 1 oktober 2021, 3 juni 2022 en 16 december 2022).

Realisaties (retrospectief)			Planning
Organisatie	Interdisciplinariteit	Maatschappelijke impact	Toekomstplan
Kwalitatieve beoordeling van de kwaliteit en intensiteit van de samenwerking	Kwalitatieve beoordeling van de kwaliteit van de interne en externe samenwerking over de grenzen van het eigen vakgebied	Kwalitatieve beoordeling op basis van een aantal impactcasestudies	Een vernieuwd impactplan met beschrijving van impacttrajecten en een illustratie van hoe de interne organisatie en interdisciplinaire samenwerking daartoe bijdraagt

De informatie aangeleverd in het aanvraagdossier bij de initiële oproep zal dienen als nulpunt voor deze evaluatie.

¹ In het oproepdocument was nog sprake van “vijf jaar” maar dit werd in het reglement “vier jaar” om zo beter aan te sluiten bij de evaluatiecyclus van de IDC-coördinator.

.1. SCOPE

In zijn vergadering van 9 oktober 2020 hechtte de Raad van Bestuur zijn goedkeuring aan de nota *Onderzoek anders evalueren – Andere vormen van onderzoek evalueren. Verder bouwen aan de evaluatiecultuur in de UGent*. De nota maakte ook melding van SCOPE als 'richtingaanwijzer'. De [Research Evaluation Working Group van INORMS](#) (opgericht in 2018) biedt met SCOPE sedert 2019 een kader aan om een verantwoorde evaluatie op te zetten.

Met goedkeuring van de Onderzoeksraad werden vertegenwoordigers van SCOPE uitgenodigd voor enkele workshops aan de UGent. Deze workshops hebben verschillende doelstellingen:

- Kennis nemen van de SCOPE-aanpak bij het ontwikkelen en uitvoeren van evaluaties en de eigen aanpak kritisch tegen het licht houden
- Nagaan welke aanpak en evaluatiemethodes relevant zijn voor domeinen als interdisciplinariteit en maatschappelijke impact
- Nagaan welke lessen te trekken zijn uit eerdere ervaringen met evaluaties en uit de SCOPE-aanpak
- Inspiratie opdoen voor de eventuele ontwikkeling van een nieuw evaluatiekader voor de IDC-consortia en bij uitbreiding voor het IDC-initiatief
- In dialoog gaan met zij die direct betrokken zijn bij de IDC-evaluatie en hun ervaringen een plaats geven in huidige en toekomstige oefeningen

.2. Evaluatie van de IDC-coördinatoren

Cruciaal in de werking van een IDC is de rol en bijdrage van de IDC-coördinator. De functie-inhoud van een IDC-coördinator omvat minstens:

(a) het bevorderen van de samenwerking binnen het toegewezen IDC-consortium, tussen het geheel van de IDC-consortia, en met de directie Onderzoeksangelegenheden (in het bijzonder op vlak van maatschappelijke impact en EU-beleid en -lobbyactiviteiten)

(b) het ondersteunen van de duurzaamheid en langetermijnstrategie van het consortium, onder meer met betrekking tot het verwerven van externe onderzoeksfinanciering

(c) het coördineren van de realisatie van maatschappelijke impact, inclusief het bevorderen van netwerking met externe stakeholders en de kennisopbouw inzake de processen van maatschappelijke valorisatie.

Elke IDC-coördinator stapt op datum van indiensttreding in een functionele loopbaan. In regel bestaat een evaluatiecyclus uit vier jaar. Tijdens de evaluatiecyclus wordt de IDC-coördinator begeleid en opgevolgd door een HR-commissie. Het evaluatieproces start met de opmaak van een inpassingstekst, waarin wordt aangegeven op welke manier de IDC-coördinator het eigen presteren en functioneren

inbedt in de werking en (toekomst)visie van het consortium. De inpassingstekst is geen exhaustieve opsomming van taken of kwantitatieve doelstellingen. Ten vroegste 6 maanden vóór het aflopen van de evaluatiecyclus wordt het presteren en functioneren van de IDC-coördinator tijdens de voorbije periode geëvalueerd. Dit gebeurt op basis van een evaluatiegesprek tussen de HR-commissie en de IDC-coördinator en start met de opmaak door de IDC-coördinator van een reflectieverslag over het eigen presteren en functioneren tijdens de evaluatiecyclus. Zowel voor de opmaak van de inpassingstekst als van het reflectieverslag kan de IDC-coördinator gebruik maken van het [specifiek inspiratiekader](#).

- AANPAK

2.1. Enkele vaststellingen en principes

- Onderstaande instructies gelden voor de evaluatie van alle IDC-consortia, zowel deze die als 'alfa-consortia' in 2018 een doorstart maakten², als deze die nieuw erkend werden en startten in 2020.
 - Het is daarbij niet de bedoeling dat de IDC-consortia in vergelijking geëvalueerd worden – niet enkel omdat we kunnen spreken van twee snelheden en dus twee verschillende niveaus van maturiteit maar ook omdat, hoewel alle IDC-consortia dezelfde brede doelstellingen delen, zij op verschillende manieren en volgens andere keuzes in organisatie tot dit resultaat mogen komen.
 - Mede daardoor houden we zowel de instructies als de gewenste output (IDC-rapport) zo beknopt mogelijk. We blijven daarbij zo dicht mogelijk bij de reeds bekendgemaakte evaluatiecriteria, zeker wat het retrospectieve gedeelte betreft. Er wordt afgestapt van één sjabloon voor de impactcasestudy en voor het impactplan (zoals dit tijdens de oproep werd aangeboden).
 - Onderstaande instructies gelden als breed template voor de IDC-rapporten. Elk IDC kan binnen dit template specifieke keuzes maken in elk narratief, passend bij hun eigenheid.
- Met het oog op de volgende evaluatiecyclus, zullen de indrukken van de SCOPE-workshops, de uitkomsten van internationale werkgroepen in het kader van de Coalition for Advancing Research Assessment en de ervaringen met deze eerste evaluatie verwerkt worden en verwerkt worden in een nieuw evaluatiekader voor de volgende cyclus (met uitvoering in 2027). Dit voorstel zal worden voorbereid tegen de vergadering van de Onderzoeksraad in juni 2024. De IDC-consortia worden op dat moment ook de mogelijkheid geboden hun eerder beschreven toekomstplan – indien gewenst – aan te passen.
- Het betreft hier de evaluatie van een organisatie-eenheid (wat is de globale werking, hoe functioneert deze groep van mensen, hoe wordt deze gecoördineerd zodanig dat ze bijdraagt tot de doelstellingen op vlak van samenwerking, interdisciplinariteit en maatschappelijke

² Aangezien zij reeds in 2017-2018 een diepgaande evaluatie doorliepen en om een efficiënte evaluatie na te streven (één ronde voor alle tien IDC) verlengt hun evaluatiecyclus eenmalig met twee jaar.

impact, welke strategie – met inbegrip van eventuele bijsturingen – ziet men hiervoor in de toekomst, enz.); het is geen evaluatie van de IDC-coördinator. Uiteraard zijn beide niveaus verbonden en zullen bepaalde aspecten bij beide niveaus aan bod komen (cf. inpassingstekst van de IDC-coördinator).

2.2. Tijdslijn

De IDC-rapporten worden ingediend bij de DOZA-beleidscel (via Esther De Smet) tegen 19 januari 2024.

Het panel dat instaat voor de beoordeling van de aanvragen bij het Maatschappelijk Valoriseringsfonds zal zich buigen over de rapporten in een bijzondere bijeenkomst, waarbij ook een kort interview met de promotoren-woordvoerder is voorzien (voorlopige datum hiervoor is woensdag 21 februari – namiddag). Het panel maakt vervolgens haar bevindingen over aan de Onderzoeksraad voor haar vergadering van 19 maart 2024. De IDC-consortia ontvangen na de beslissing van de Onderzoeksraad een verslag van de bespreking waarin eventuele feedback is opgenomen.³

2.3. Concrete instructies voor de opmaak van het IDC-rapport

Elk IDC-consortium dient een rapport in dat bestaat uit een retrospectief en een prospectief luik. Het retrospectieve luik omvat een terugblik op het consortium tijdens de voorbije periode (startdatum – datum van opmaak rapport). In het verslag wordt de link gelegd met de informatie aangeleverd in het aanvraagdossier (deze geldt als nulpunt). Er wordt gereflecteerd over de organisatie, interdisciplinariteit en impact van het consortium (voor meer informatie per onderdeel, zie verder). Het is niet de bedoeling om een exhaustieve opsomming te geven van alle realisaties of volbrachte taken. Wel wordt verwacht dat het narratief wordt gedocumenteerd door te verwijzen naar relevante processen, acties, engagementen en/of realisaties. De aangeleverde vragen fungeren als richtinggevend. Kwantitatieve gegevens kunnen worden aangebracht om het narratief te ondersteunen. Per deelaspect van het retrospectieve luik worden in wat volgt enkele mogelijke indicatoren gegeven.

In het prospectief luik worden de strategie, het impactplan en afzonderlijke impacttrajecten voor de komende periode beschreven (2024 - 2028). Er wordt verwacht dat in het toekomstplan concrete activiteiten en beoogde outcomes worden opgenomen, maar het is niet de bedoeling om een exhaustieve, kwantitatieve (of kwantificeerbare) lijst van verwachte realisaties toe te voegen.

Het rapport wordt opgesteld in het Nederlands.

- IDENTIFICATIE

- Naam van het IDC-consortium
- Ledenlijst (promotor-woordvoerder, IDC-coördinator, andere leden met vermelding van vakgroep)

³ Een meer participatieve vorm van evaluatie wordt nagestreefd in de volgende cyclus.

- Korte omschrijving van het IDC-consortium (domein, doelstelling/ambitie)
- RETROSPECTIEF LUIK
 - **Organisatie (management en werking): licht toe aan de hand van een narratief van maximaal twee pagina's**

Hoe wordt het consortium georganiseerd? Wie zet de strategie uit, hoe worden participatie en voortgang bevorderd? Hoe wordt de levensvatbaarheid en/of duurzame verankering bewaakt?

Zorgt de samenwerking voor synergieën die anders niet kunnen worden bereikt?

Hoe worden uitdagingen aangepakt? Welke successen kunnen er worden geïdentificeerd?

Hoe is het consortium ingebed in de organisatiestructuur van de UGent?

Hoe is het consortium geëvolueerd qua management en werking gedurende de evaluatieperiode?

Mogelijke indicatoren ter staving:

 - Betrokken leden en vakgroepen
 - Organisatie- en managementstructuur
 - Gedeelde samenwerkingsruimte (fysiek, virtueel, digitaal)
 - Interne overlegorganen
 - Interne besluitvormingsmechanismen
 - Netwerkmomenten en teambuildingactiviteiten
 - Interne communicatiekanalen
 - Oplossingsgerichte strategieën voor uitdagingen en problemen
 - **Interdisciplinariteit: licht toe aan de hand van een narratief van maximaal twee pagina's**

Welke invulling wordt aan interdisciplinariteit gegeven?

Hoe ondersteunt de organisatie en werking de interdisciplinariteit? Welke diverse onderzoeksexpertises komen samen, hoe worden ze ingezet om de doelstellingen van het consortium te bereiken?

Is er een visie op gezamenlijke onderzoekslijnen, en zo ja, welke?

Hoe is het consortium geëvolueerd qua interdisciplinariteit gedurende de afgelopen evaluatieperiode?

Mogelijke indicatoren ter staving:

 - Matchmaking en/of partner search events in het IDC
 - Activiteiten bedoeld om de samenwerking te bevorderen
 - Gezamenlijke onderzoeksagenda

Ontwikkeling van gezamenlijke/interdisciplinaire methodes en methodologieën
Gedeelde (onderzoeks)infrastructuur
Co-publicaties van leden van het IDC
Publicaties in interdisciplinaire tijdschriften
Gezamenlijke presentaties
Gezamenlijk georganiseerde cursussen en/of opleidingstrajecten
Deelname aan interdisciplinaire workshops, conferenties of congressen
Gezamenlijke (ingediende en/of goedgekeurde) onderzoeksvoorstellen en -projecten
Interdisciplinaire doctoraten geïnitieerd door leden/vakgroepen in het IDC
Transdisciplinariteit: onderzoeksprojecten met externe stakeholders
Transdisciplinariteit: co-publicaties met externe stakeholders

○ **Maatschappelijke impact: licht toe aan de hand van een narratief van maximaal vier pagina's**

Beschrijf op welke manier maatschappelijke valorisatie structureel en strategisch wordt ondersteund en impact wordt nagestreefd. Illustreer aan de hand van maximum drie impactverhalen (ter ondersteuning: <https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie/planning-eval/impactevaluatie.htm>).

○ **Samenvatting: maximaal één pagina**

Beschrijf hoe het consortium de afgelopen periode zelf heeft ervaren. Zijn er zaken die men anders zal aanpakken, zo ja, welke en waarom? Wat is de context van het toekomstplan?

- **PROSPECTIEF LUIK**

○ **Toekomstplan: licht toe aan de hand van een narratief van maximaal vier pagina's**

Beschrijf welke strategie het consortium beoogt en welke concrete stappen daartoe zullen worden ondernomen om (1) verder in te zetten op een interdisciplinaire aanpak van het onderzoek en (2) een maatschappelijke impact van het onderzoek te realiseren.

De strategie en concrete aanpak worden omschreven voor ten minste een tijdsvenster van vier jaar; de impact daarvan kan een langer tijdsvenster omvatten. De kern van het toekomstplan is het impactplan van het consortium, eventueel opgedeeld in afzonderlijke impacttrajecten. Geef aan waarom net deze impacttrajecten worden geprioritiseerd.

Een impacttraject beschrijft wat de doelstelling van het traject is, welke verandering of impact wenst men na te streven? Men kan hiervoor gebruik maken van een specifiek raamwerk (bijv. logic model of theory of change – zie de webrubriek voor inspiratie). Er worden activiteiten en outcomes voorgesteld die passen binnen het proces van maatschappelijke valorisatie dat tot doel heeft onderzoek te verbinden met impact. De keuze voor deze activiteiten en outcomes is ingegeven door een rationale. De belanghebbenden zijn geïdentificeerd en hun rol is gekend. Er is een voorstel van communicatiestrategie met aandacht voor diverse media en doelstellingen. Er is zicht op een tijdlijn (eventueel met mijlpalen en aanwending van budget). Men heeft oog voor eventuele praktische, ethische en andere uitdagingen en bepaalt wat kan gelden als succesvol.

Achtergrond over interdisciplinariteit, zie <https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/beleid/interdisciplinair.htm>.

Achtergrond over het plannen en evalueren van maatschappelijke impact, zie: <https://www.ugent.be/intranet/nl/op-het-werk/onderzoek-onderwijs/onderzoek/impact/maatschappelijke-valorisatie/planning-eval>.